PROGRAM FESTIVALA • 16–18. OKTOBAR 2026.

ne:SAJAM

IZDAVAČI *za* BOLJE DRUŠTVO

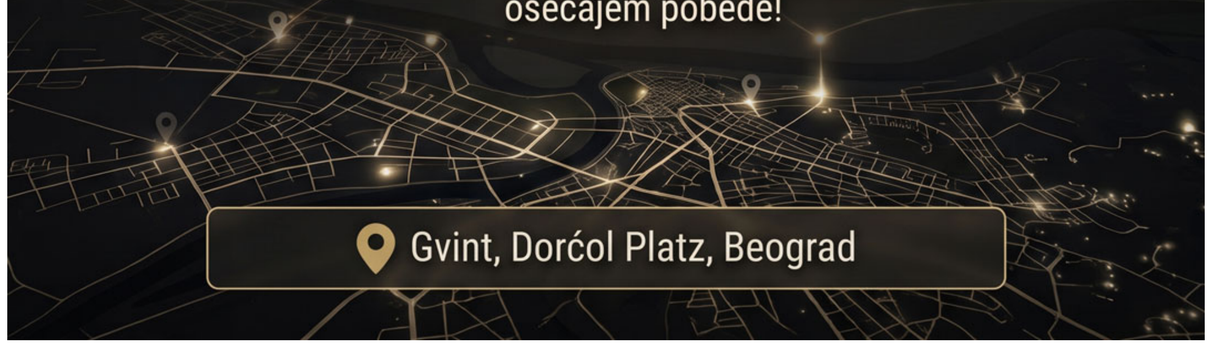
NEDELJA,
18. OKTOBAR
17h

BIBLOS • JEZIČKI KVIZ

Biblosov Jezikviz u Gvintu

Koliko poznajete istoriju jezika, drevne jezike i njihova pisma? Proverite znanje u zabavnom ekipnom kvizu koji vodi prof. dr Orsat Ligorio, autor knjige Pregled indoevropskih jezika. Pobedničku ekipu očekuju prigodni pokloni.

Dođite žedni znanja, otiđite opijeni osećajem pobede!

Gvint, Dorćol Platz, Beograd

RUNDA 1/5

OPŠTA ISTORIJA JEZIKA

Freske iz Laskoa

Pitanje 1. Ne znamo kada je čovek progovorio, ali je već uveliko umeo da govori kada je počeo da slika. Kada se, prema aktuelnim saznanjima, jezik razvio?

a) prije oko 5.000 godina

b) prije oko 10.000 godina

c) prije oko 100.000 godina

d) prije oko 5.000.000 godina

Pleme Huli
Papua Nova Gvineja

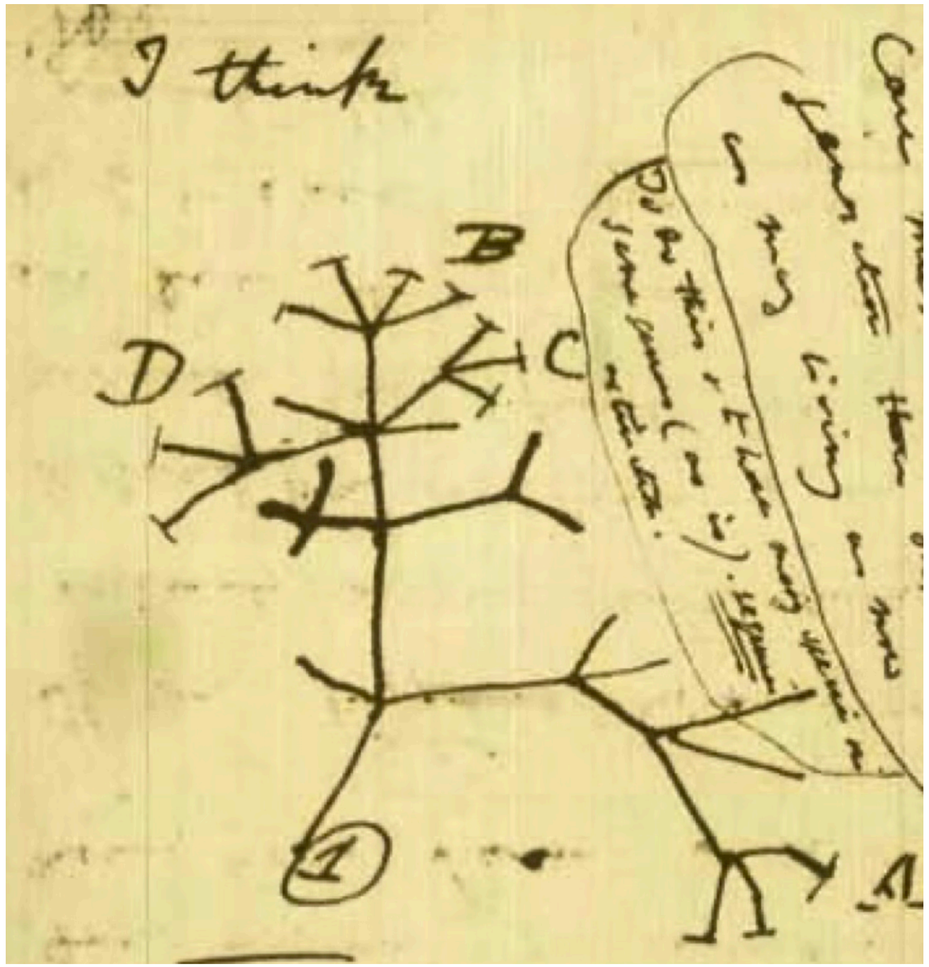
Pitanje 2. Prvi jezik vremenom se razvio u neki drugi, pa u dva ili možda više njih, i tako sve do nas. Koliko se danas jezika na svetu govori?

a) oko 700

b) oko 7.000

c) najviše 2.500

d) preko 25.000

Čarls Darvin
Porodično stablo

Pitanje 3. Srodni jezici čine genetske grupe koje zovemo porodicama jezikâ. Kojoj porodici pripada srpski?

a) altajskoj

b) indoevropskoj

c) kavkaskoj

d) srpskoj

Pitanje 4. Jedan od sledećih jezika ne pripada indoevropskoj porodici. Koji?

a) albanski

b) jermenski

c) persijski

d) gruzijski

Pitanje 5. Koliko sveukupno ima jezičkih porodica?

a) 15

b) 50

c) 75

d) 150

Joaldun (karneval)
Navara

Pitanje 6. Neki jezici ne mogu se grupisati ni sa kojim drugim znanim jezikom. Prema tome, oni ne pripadaju nijednoj jezičkoj porodici, nego su:

a) tzv. jezički izolati

b) tzv. jezički soliteri

c) tzv. jezički endemi

d) tzv. jezički relikti

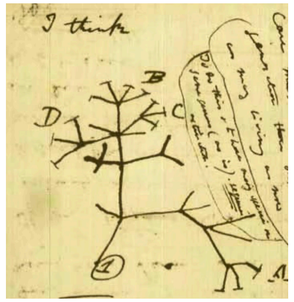
c

prije 100.000

b

oko 7,000

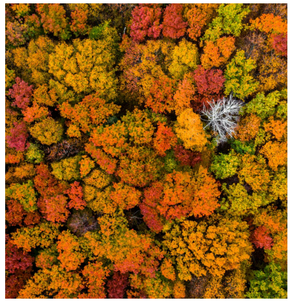
b

indoevropska

d

gruzijski

d

150 porodica

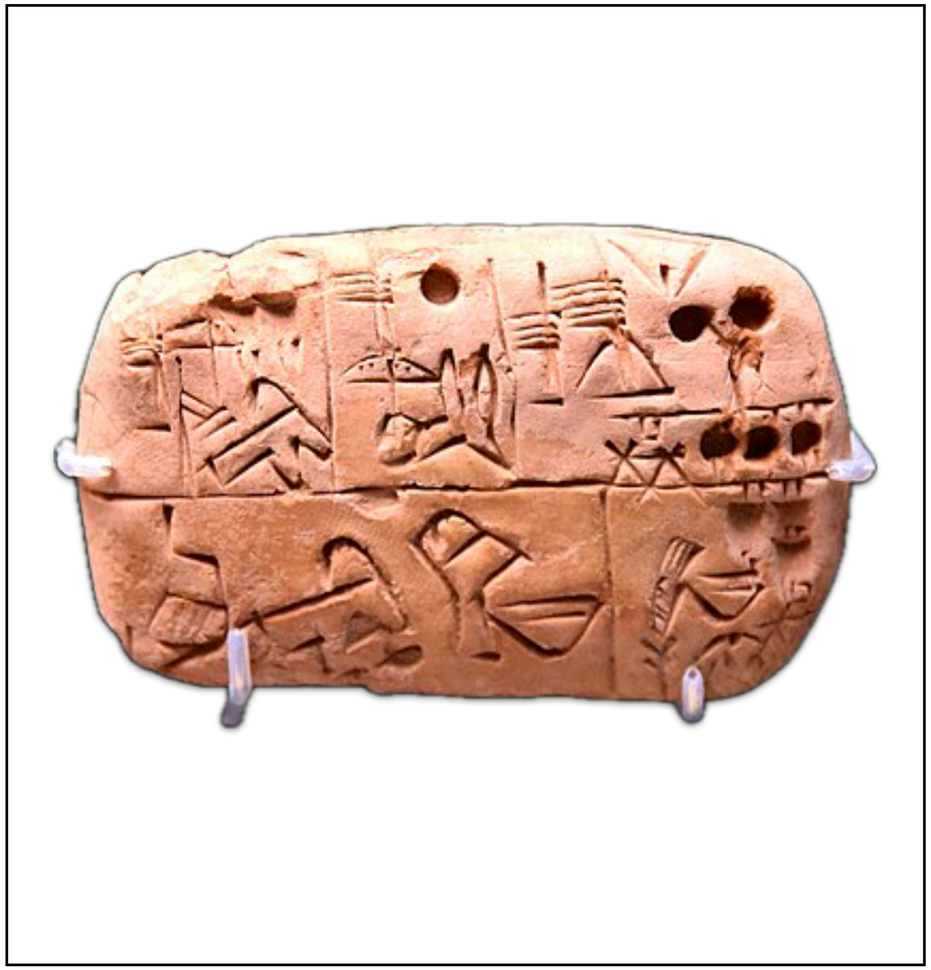

a

tzv. izolati

RUNDA 2/5

SLOVO PO SLOVO

Glinena tablica
3,200 pr.n.e.

Pitanje 1. Pre više od 5.000 godina, ljudi su počeli da pišu utiskivanjem znakova u glinu. Kako se zove jezik u Mesopotamiji s kojim se ovo vezuju sami počeci pisma?

a) akadski

b) sumerski

c) aramejski

d) elamski

Nil

Pitanje 2. Vremenom, mesopotamsko pismo se razvilo u klinasto, ali nisu svi pisali pomoću ovog pisma. Koje drugo pismo nastaje u približno isto vreme, u drevnom Egiptu?

a) hijeratsko

b) demotsko

c) hijeroglifsko

d) koptsko

Žan Fransoa Šampolion

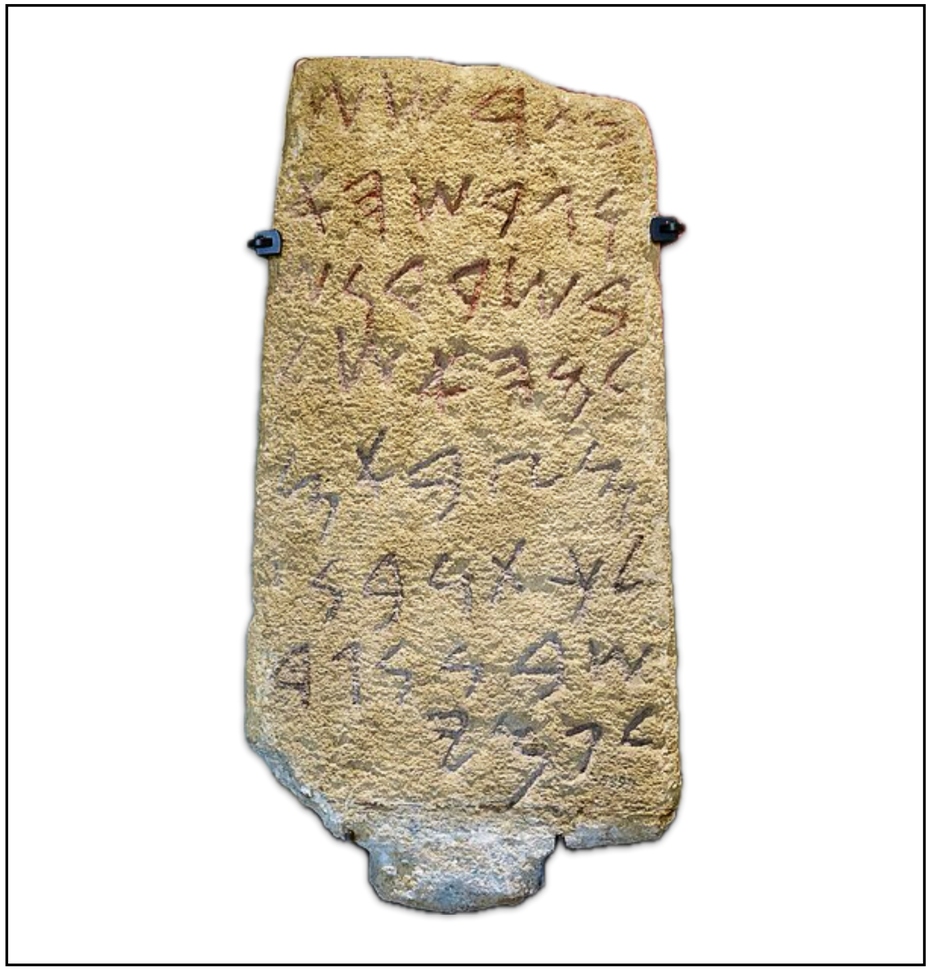
Pitanje 3. Tokom Napoleonovog pohoda na Egipat otkriven je spomenik koji je početkom XIX veka omogućio Šampolionu da dešifruje hijeroglife. Koji je to spomenik?

a) Kamen iz Rozete

b) Narmerova paleta

c) Disk iz Festa

d) Knjiga mrtvih

Stela iz Nore
Sardinija

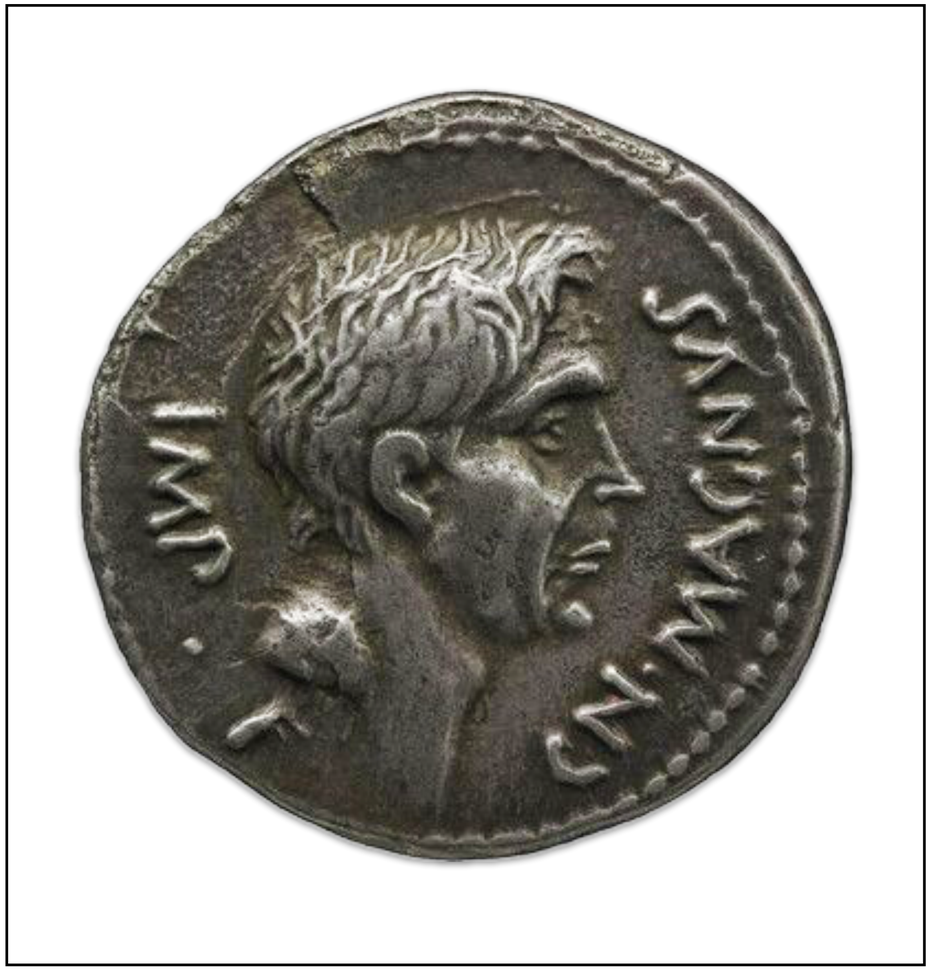
Pitanje 4. I mesopotamsko i egipatsko pisma koriste velik broj znakova (preko hiljadu). Kasnije se na istočnom Mediteranu razvio sistem sa svega dvadesetak znakova. Koji ga je narod prvi koristio?

a) Aramejci

b) Filistejci

c) Feničani

d) Minojci

Novčić Gneja Pompeja
46/45 pr.n.e.

Pitanje 5. Fenički alfabet stigao je preko Grka i do Rimljana. Oni su ga prilagodili svom jeziku; između ostalog, izmislili su jedno novo slovo koje je postalo dodavanjem crtice nekom drugom slovu. Kojem?

a) F → E

b) C → G

c) O → Q

d) P → R

Majkl Ventris

Pitanje 6. Danas bez pola muke čitamo mnoga stara pisma, ali nam neka od njih i dalje zadaju glavobolju. Koje od sledećih pisama još uvek nije pročitano?

a) majansko pismo

b) rune

c) gotsko pismo

d) linear A

b

sumerski

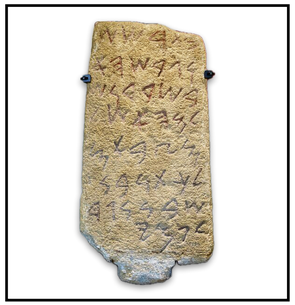
c

hijeroglifsko

a

kamen iz Rozete

c

Feničani

b

C → G

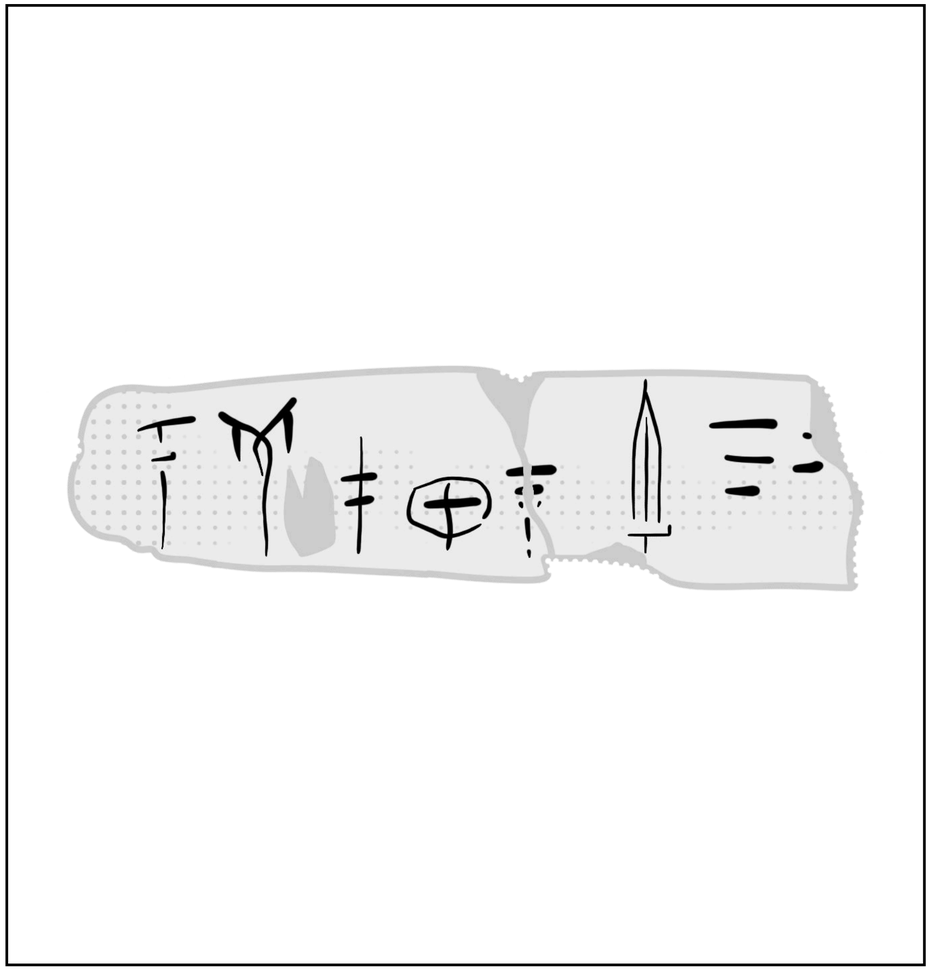

d

Linear A

RUNDA 3/5

ŠTA PIŠE?

KN Ra 1540
13. vek pr.n.e.

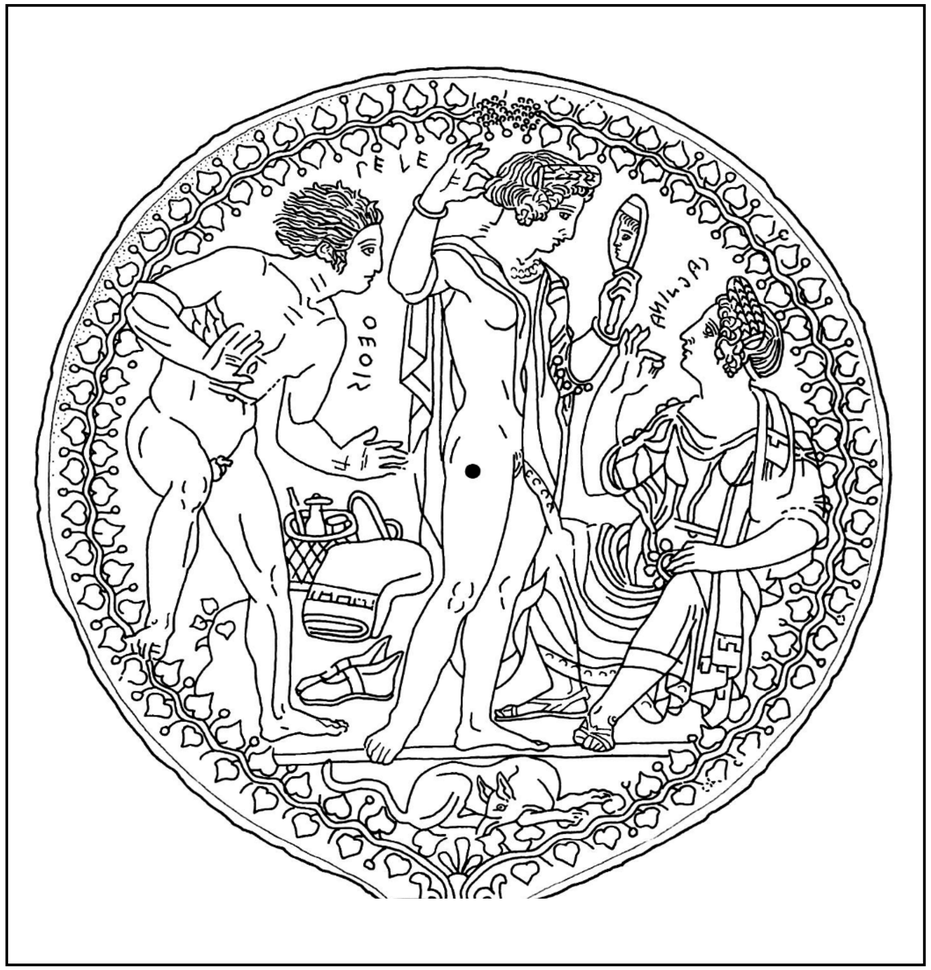
Pitanje 1. Mikenske tablice pisane su linearom B. Na njima se nalazi detaljna evidencija o zalihama, ljudima i opremi kojom su mikenske palate raspolagale. Šta evidentira tablica KN Ra 1540?

a) mačeve

b) osovine

c) stabla

d) točkove

Ogledalo iz Kastel Đorđa

Pitanje 2. Etrurska ogledala obično krase scene iz klasične mitologije. Ova scena prikazuje Ahilejeve roditelje, i njihovu sluškinju. Uz figure na etrurskom su napisana i njihova imena. O kome se radi?

a) Laert i Antiklija

b) Pelej i Tetida

c) Prijam i Hekaba

d) Tindarej i Leda

Nadgrobni spomenik dvogodišnjeg djeteta

Pitanje 3. Na početkih rimskih nadgrobnih natpisa obično stoji skraćenica D. M. Šta to znači?

a) DOMINO MORTVO, umrlom gospodaru

b) DEO MAXIMO, najvećem bogu

c) DIGNÆ MEMORIÆ, dostojnoj uspomeni

d) DIS MANIBVS, bozima Manima

Kambis u Egiptu

Pitanje 4. Posebnim klinopisom pisani su spomenici iz vremena Ahemenidâ: Kambisa, Darija, Kserksa, Artaksersa, itd. Ako znamo da se *r* piše kao 𒊑, pod kojim odgovorom se nalazi Kambisovo ime?

a) 𒁹 𒁹𒁹 𒊑 𒅆 𒄩𒁹 𒀸

b) 𒅗 𒊑 𒄩𒁹 𒉌𒌅 𒁹 𒅆

c) 𒄿𒌋 𒀸 𒅆 𒁹𒁹 𒊑 𒀸 𒁹𒁹

d) 𒁹𒁹 𒊑 𒍣𒌋 𒄿𒌋 𒀸 𒄭 𒁹𒁹

Višṇu

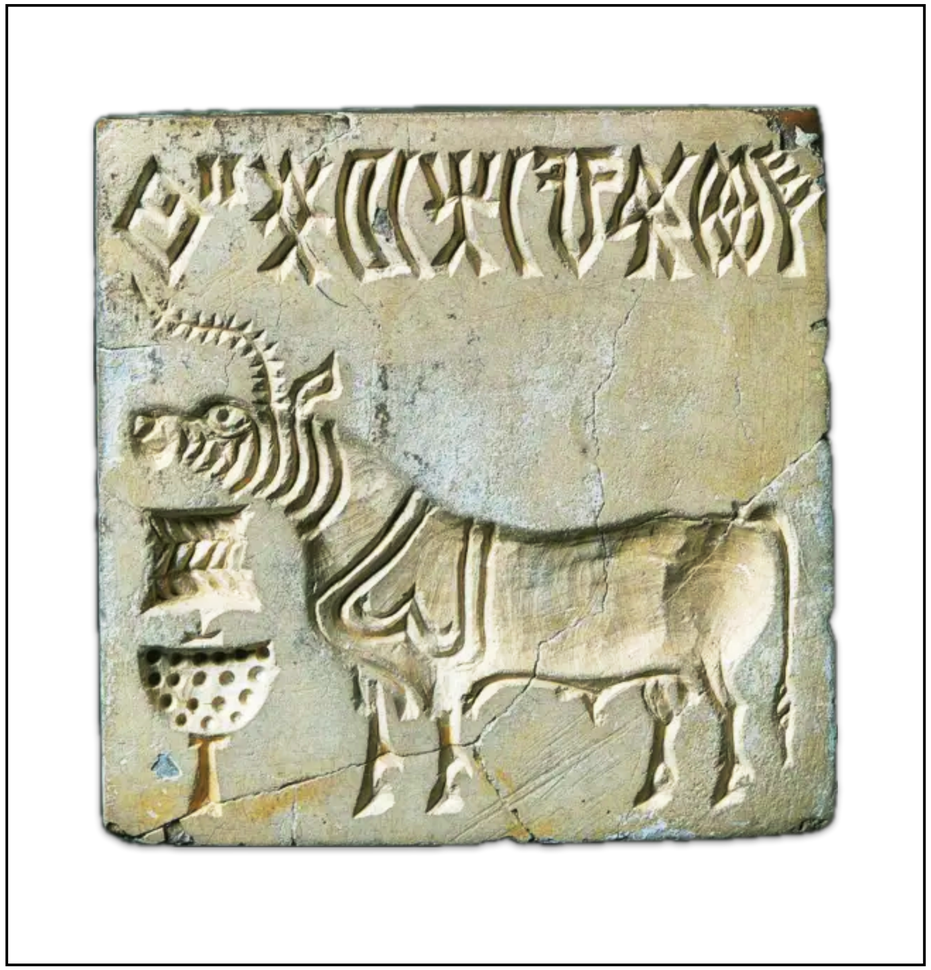
Pitanje 5. Devanagari je pismo kojim se piše sanskrit. Ono beleži slogove, a konsonantske grupe pišu se tako što se prosti slogovi sažimaju, npr. *ta* (त) i *pu* (पु) sažimaju se u *tpu* (त्पु). A šta daju slogovi *ša* (ष) i *ṇu* (णु)? To jest, kako se piše *šṇu*?

a) ष्पु

b) ष्षु

c) ष्णु

d) ष्णु

3. vek pr.n.e.

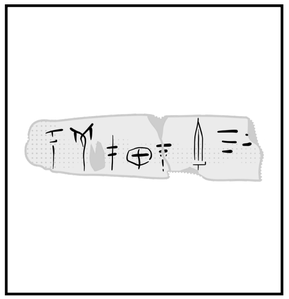
Pitanje 6. Na slici je jedno od pisama stare Azije, koje još uvek nije pročitano. O kom pismu se radi?

a) brahmičkom

b) avestijskom

c) pehlevskom

d) harapskom

a

mačeve

b

Pelej i Tetida

d

Dis Manibus

b

d

d

harapsko

RUNDA 4/5

KO JE KO U ISTORIJSKOJ LINGVISTICI

Viljem Džons

Pitanje 1. U februaru 1786, Viljem Džons održao je čuveni govor u Kalkuti, u kom je ukazao na zajedničko poreklo sanskrita, grčkog i latinskog, i tako udario temelje rekonstrukcije indoevropskog prajezika. Kojim poslom je bio u Indiji?

a) bio je misionar

b) bio je sudija

c) bio je vojni lekar

d) bio je trgovac

Pitanje 2. Jedan od prvih zakona u istorijskoj lingvistici, koji opisuje promenu indoevropskih konsonanata u germanskim jezicima, nosi ime naučnika čiji je brat takođe bio vrstan filolog. O kojoj je braći reč?

a) o braći Grim

b) o braći Humbolt

c) o braći Limijer

d) o braći Baruh

Franc Bop

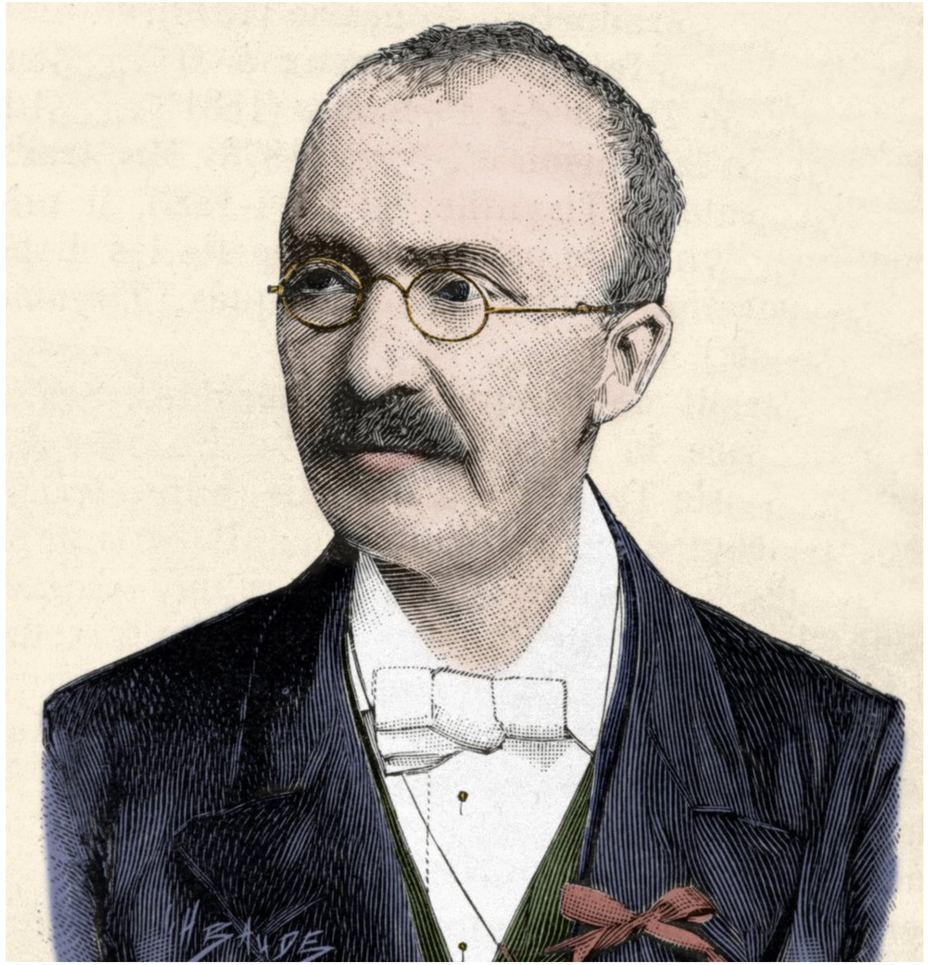
Pitanje 3. Godine 1816. Franc Bop objavio je jedno od temeljnih dela istorijske lingvistike. U njemu upoređuje sanskrit, grčki, latinski i druge ie. jezike. Kojim se delom gramatike Bop pre svega bavio?

a) imeničkom deklinacijom

b) zameničkom deklinacijom

c) glagolskom konjugacijom

d) tvorbom reči

Hajnrih Šliman

Pitanje 4. U drugoj polovini XIX veka, Hajnrih Šliman proslavio se iskopavanjem Troje na severozapadnoj obali Male Azije. Čime se bavio pre nego što se posvetio arheologiji?

a) diplomatijom

b) špijunažom

c) novinarstvom

d) trgovinom

August Šlajher

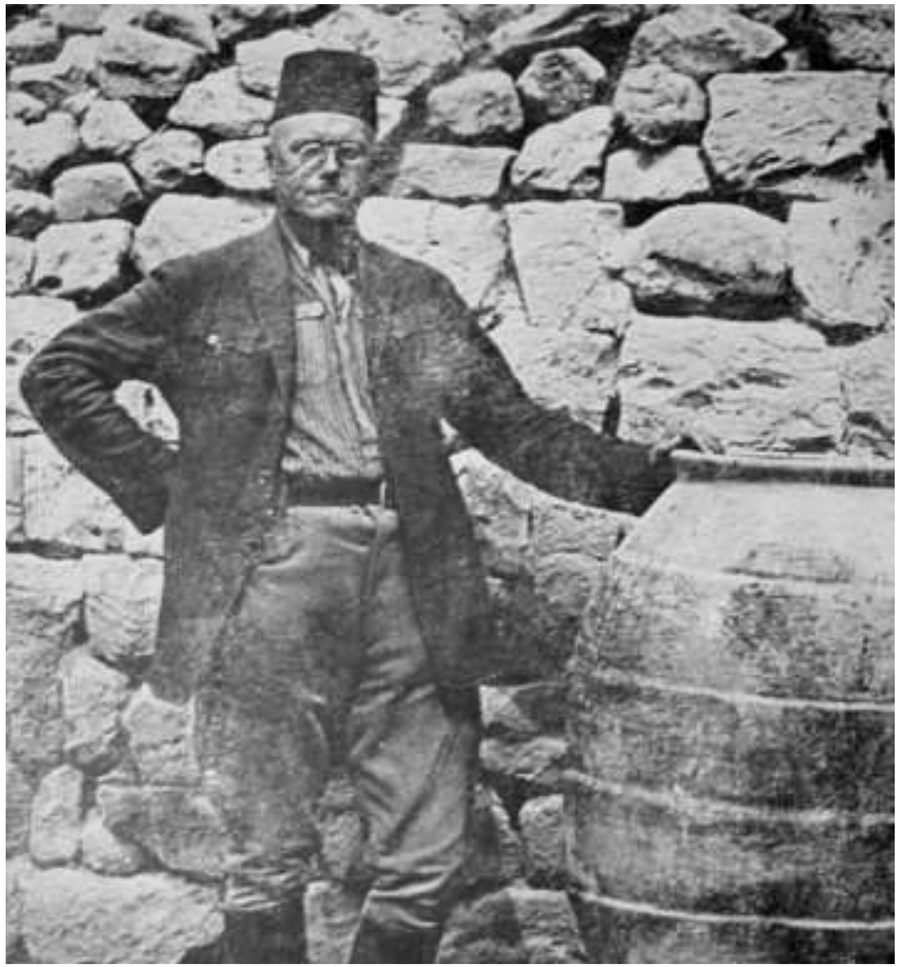
Pitanje 5. Godine 1868. nemački lingvista August Šlaher pokušao je da pokaže kako je indoevropski prajezik otprilike zvučao. U tu svrhu rekonstruisao je kratak tekst. O kakvom je tekstu reč?

a) o molitvi

b) o basni

c) o ljubavnoj pesmi

d) o zakletvi

Bedžih Hrozni

Pitanje 6. U jeku Prvog svetskog rata Bedžih Hrozni dokazao je da hetitski, jedan od jezika Male Azije koji dotada nisu bili razumljivi, pripada indoevropskoj porodici. Šta je on bio?

a) austrougarski oficir

b) britanski obaveštajac

c) nemački diplomata

d) ruski arheolog

b

sudija

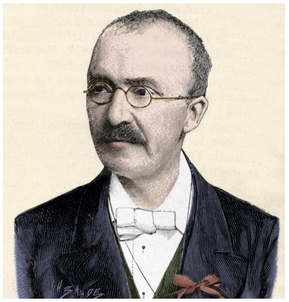
a

braća Grim

c

konjugacij

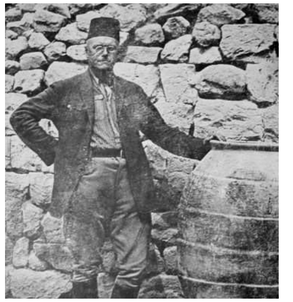
d

trgovina

b

basna

a

au. oficir

RUNDA 5/5

STARI JEZICI NA VELIKOM PLATNU

Indiana Džons (1989)

Pitanje 1. U filmu *Indijana Džons i poslje-dnji krstaški pohod* (1989), glavni junak mora da pređe preko ploča sa slovima, ispisujući usput Božije ime. Koje slovo ga je umalo koštalo života?

a) G

b) J

c) I

d) Y

Floki

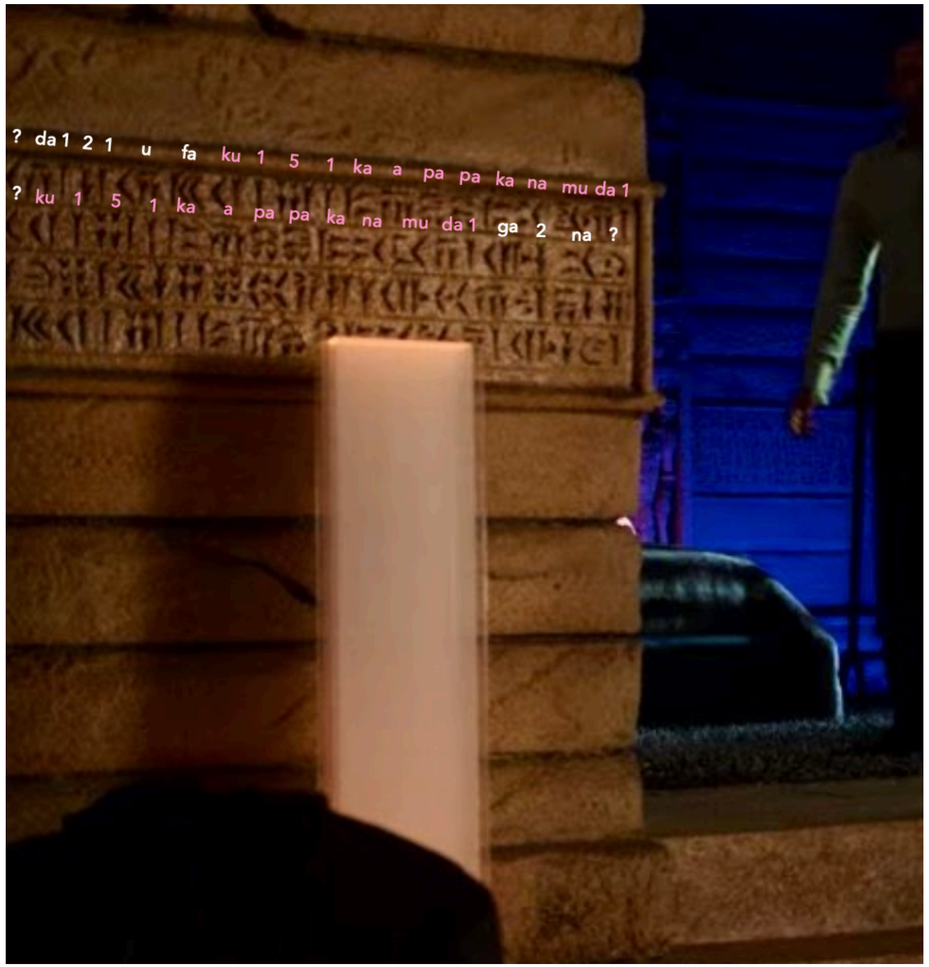
Pitanje 2. U seriji *Vikinzi* (2016), Flokijev lik na glavi ima tetovažu ispisanu runama. Na početku natpisa priziva se neki nordijski bog (… *neka posveti ove rune*). Koji?

a) Odin

b) Thor

c) Loki

d) Hela

zidovi budoara

Pitanje 3. U petoj sezoni serije *Lucifer* (2020) vidi se da su zidovi Luciferovog budoara ispisani klinastim pismom. Ali kojim tačno?

a) staropersijskim

b) vavilonskim

c) elamskim

d) sumerskim

Ekskalibur

Pitanje 4. U seriji *Cursed* (2020), koja je zasnovana na arturijanskoj legendi, na maču Ekskalibur nalazi se natpis na velškom jeziku. Međutim, natpis je pisan ogamom, pismom koje se istorijski koristilo za beleženje:

a) irskog

b) bretonskog

c) gotskog

d) škotskog

Illyricum (2022)

Pitanje 5. Film *Illyricum* (2022) snimljen je na ilirskom i latinskom. Za tu svrhu, ilirski je rekonstruisao linvista Ranko Matasović. Izuzev lična imena, koliko je ilirskih reči sveukupno opstalo u antičkim izvorima?

a) 2

b) 4

c) 6

d) 8

Grafikos

Pitanje 6. U filmu *Indijana Džons i artefakt sudbine* (2023) javlja se *grafikos*, sprava za putovanje kroz vreme koju je izradio grčki izumitelj Arhimed. Na njoj je navodno natpis na linearu B. U čemu je problem?

a) natpis je u stvari na linearu A

b) Arhimed je bio filozof, ne izumitelj

c) linear B se koristio samo u Egiptu

d) Arhimed nije mogao znati linear B

REŠENJA

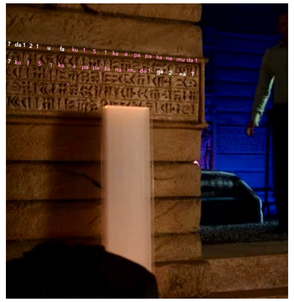
b

J

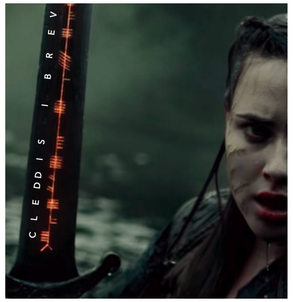
c

Lokija

a

staropersijsko

a

irskog

b

4

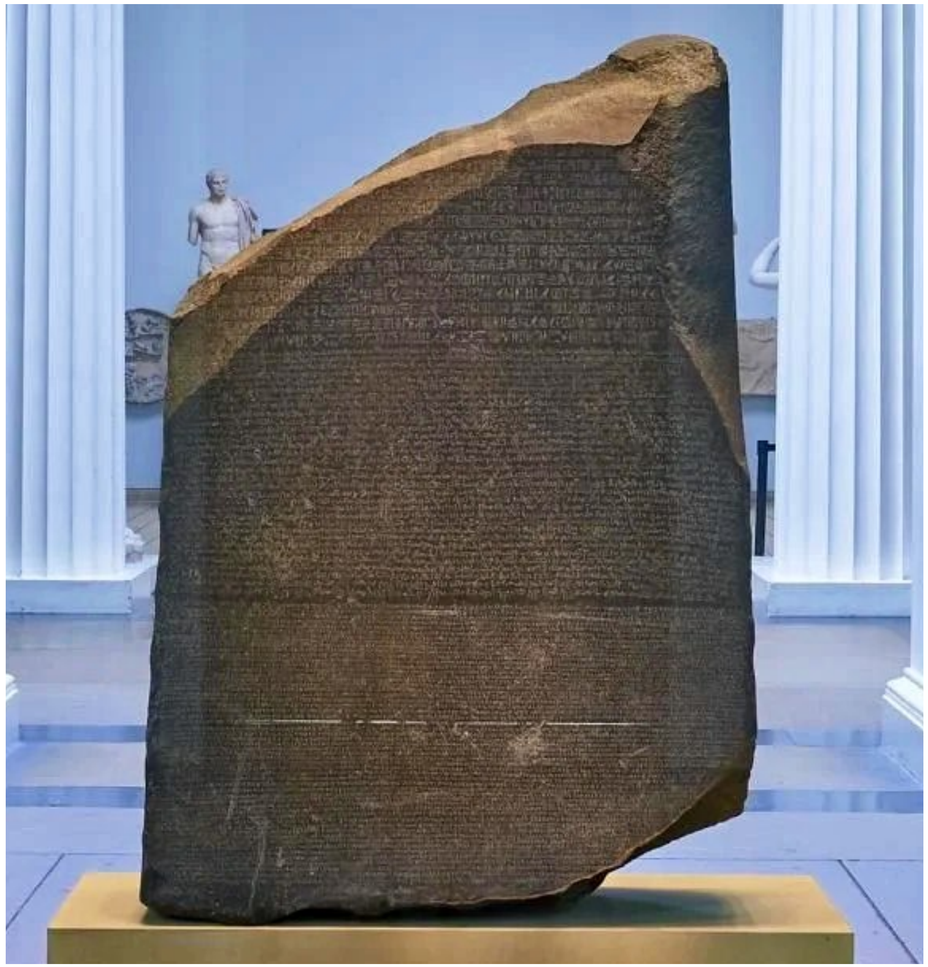

d

nije mogao znati

KONAČNI REZULTAT

SABERITE SVE POENE!

asdasdasd

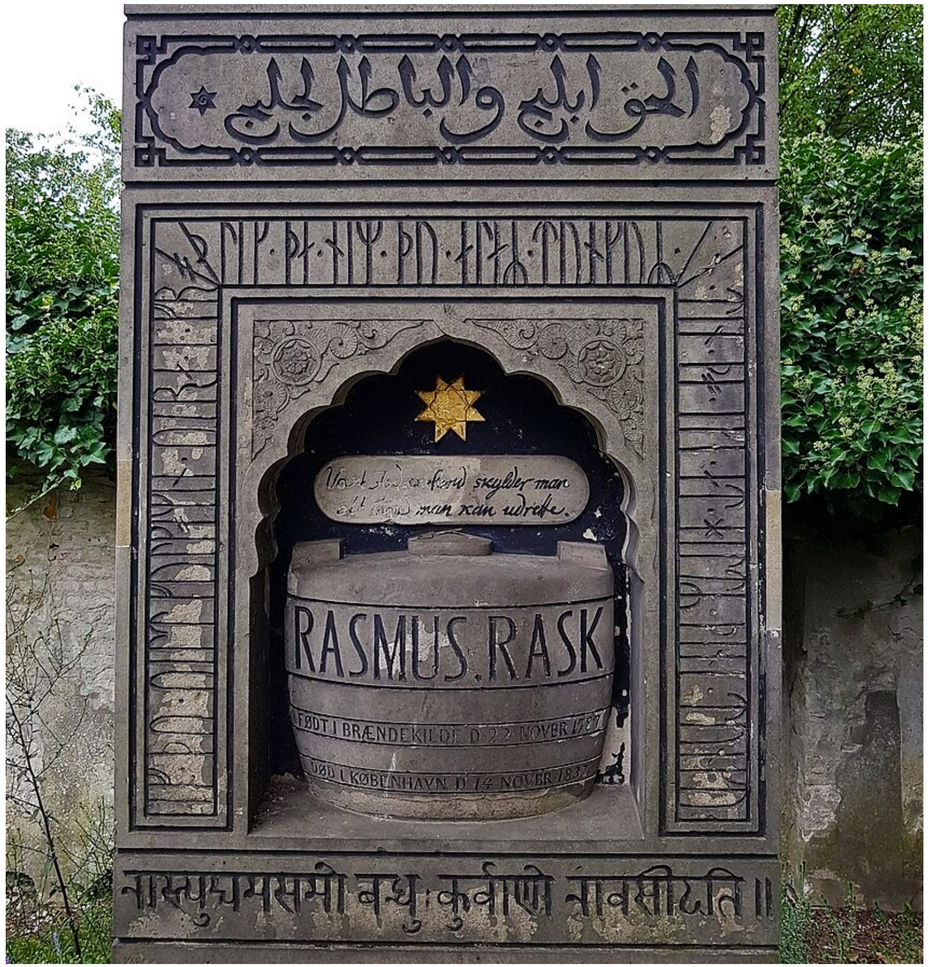
Pitanje 1. Kamen iz Rozete pisan je trima jezicima. Kojim?

a) srednjoegipatskim, grčkim, hetitskim

b) demotskim, grčkim, punskim

c) demotskim, hetitskim, punskim

d) srednjoegipatskim, demotskim, grčkim

Nadgrobni spomenik Rasmusa Raska

Pitanje 2. Koje pismo se NE nalazi na nadgrobnom spomeniku velikog danskog indoevropeiste Rasmusa Raska?

a) runsko

b) arapsko

c) ogamsko

d) devanagari

Darije na Natpisu iz Behistuna

Pitanje 3. Kojim trima jezicima je pisan veliki Darijev natpis na Behistunskoj steni?

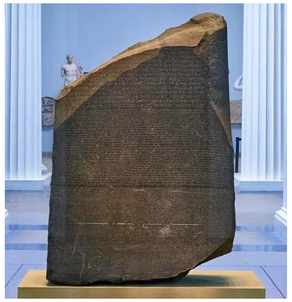
a) staropersijskim, vavilonskim, elamskim

b) staropersijskim, elamskim, sumerskim

c) staropersijskim, urartskim, elamskim

d) sumerskim, urartskim i elamskim

REŠENJA

d

sre. dem. grč.

c

ogamsko

a

stpers. vav. el.

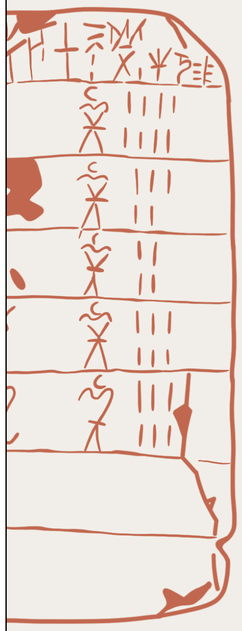
ПРЕГЛЕД ИНДО ЕВРОПСКИХ ЈЕЗИКА

ОРСАТ ЛИГОРИО

КЛУПКО У ЛАВИРИНТУ
УВОД У ЛИНЕАР Б

Орсат Лигорио

